

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIRBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XI. De Honorio I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

CAPVT XI.

De Honorio primo.

VICESIMYSTERTIVS est HONORIUS, hæreticum Monothelitam fuisse contendit in lib. de primatu Romani Pontificis. Idem dicitur in Magdeburgensibus Cent. 7. cap. 10. in vitijs, & cap. 11. col. 553. inter manifestos hæreticos eum ponit. Nec solum hæretici, sed etiam nonnulli ex Catholicis Honorium hæreticum fuisse contendunt, vt Melchior Canus lib. 6. de locis, cap. vlt. Argumenta ipsorum hæc sunt. PRIMUM, ex epistolis ipsius Honorij, exstant enim duæ epistolæ Honorij ad Sergium; vna in VI. Synodo, act. 12. altera in act. 13. in vtraq; autem Honorius approbat doctrinam Principis Monothelitarum, & iubet non debere dici, Christianas duas habere voluntates aut operationes.

SECUNDVM, ex VI. Synodo, act. 13. vbi damnatur Honorius tanquam hæreticus, & comburuntur eius epistolæ, in sequentibus actionibus omnibus repetitur eius damnatio.

TERTIVM, ex VII. Synodo, act. vlt. vbi totum Concilium dicit anathema Honorio, Sergio, Cyro, & ceteris Monothelitis; & idem repetit in epistola, quam scribit ad clericos vniuersos.

QUARTVM, ex VIII. Synodo, act. 7. vbi legitur, & probatur epistola Concilij Romani sub Adriano II. vbi Pontifex cum Concilio asserit, fuisse Honorium iudicatum post mortem à Concilio VI. quia de hæresi accusatus fuerat.

QUINTVM, ex epistola Agathonis Papæ, qui in epistola Constantinum Imperatorem, quæ habetur in 4. act. VI. Concilij generalis, anathema dicit Honorio, tanquam Monothelita.

SEXTVM, ex Leone II. qui in epistola ad eundem Imperatorem, quæ habetur ad finem Concilij, eundem Honorium execratur; tanquam qui sedem Apostolicam sua hæresi contuminauerit.

SEPTIMVM, ex varijs scriptoribus Græcis & Latinis, qui Honorium fuisse hæreticum testantur. Id enim asserit Theodosius Episcopus Constantinopolitanus, in epistola ad Patriarchas, quæ habetur in VII. Synodo, act. 3. Item Theodorus Episcopus

Episcopus Hierosolymæ, in epist. Synodica, quæ habetur in eadē VII. Synodo, act. 3. Item Epiphanius Diaconus Catholicus, in disputatione cum Gregorio hæretico, quæ habetur in 6. act. VII. Synodi, tomo 2. Pfellus in carmine de septem Synodis. Beda de sex ætatibus, in vita Constantini IV. Imperatoris, & liber pontificalis in vita Leonis II.

At pro Honorio scripserunt *Albertus Pighius* lib. 4. hierarchiæ Ecclesiasticæ, cap. 8. *Hofius* lib. 2. contra Brentium, & *Ioannes à Louanio* in libro de perpetua cathedræ Petri protectione & firmitate, cap. 11. & *Onufrius* in annotatione ad Platinam in vita Honorij; quorum rationes multò sunt efficaciores, quàm aduersariorum, vt patebit in solutione argumentorum.

AD PRIMVM ergo respondeo dupliciter. PRIMÒ, fortasse illas epistolas esse confictas, & insertas Concilio generali ab hæreticis; q̄ enim hoc non temerè dicatur, patet ex eo quod constat in V. Synodo, fuisse à similibus hæreticis insertas epistolas fictitias Vigilij Papæ Romani, & Mennæ Patriarchæ Constantinopolitani. Id quod deprehensum fuit in VI. Synodo, act. 12. & 14. dum relegerentur acta V. Synodi. Sunt enim inuenti tres quaterniones ab hæreticis inserti, & in iis istæ epistolæ. Quid ergo mirum, si iidem artifices idem fecerint in VI. Synodo?

SECUNDO dico, in epistolis istis Honorij nullum contineri errorem. Honorius enim in his epistolis cõfiteatur, quod ad rem attinet, duas in Christo voluntates & operationes: & solum prohibet nomina vnus vel duarum voluntatum, quæ tunc erant inaudita, idque prudentissimo consilio. Quod rem ipsam confiteatur, patet ex illis verbis secundæ epistolæ: *Vtrasque naturas in vno Christo, vnitare naturali copulatas cum alterius communione operantes, atq; operatrices confiteri debemus. Et diuinam quidem, qua Dei sunt, operantem; & humanam, qua carnis sunt, exequentem: non diuisè, neq; confusè, aut cõuertibiliter Dei naturam in hominem, nec humanam in Deum conuersam edocentes, sed naturarum differentias integras consistentes, &c.* Hæc confessio Catholicissima est, & Monothelitarum hæresim penitus destruens.

Quod autem Honorius prudentissimo consilio prohiberit nomina vnus, vel duarum operationum, probatur; Nam

kkk 5

Nam

Nam tunc initium erat huius hæresis, nec ab Ecclesia alioquin de his nominibus erat definitum. Tunc enim primùm Cyrus Alexandrinus cœperat prædicare vnam in Christo operationem: è contrario verò Sophronius Hierosolymitanus opponens se Cyro, prædicabat in Christo duas operationes. Reliquit Cyrus hanc contentionem ad Sergium Constantinopolitanum, & vterque ad Honorium Romanum. Honorium igitur metuens, id quod postea euenit, ne ista contentio iniquæ aliquod schisma cresceret, & simul videns, sine his vobis posse fidem esse saluam, voluit conciliare vtramque opinionem, & simul tollere de medio scandali, & contentions materiam. Itaque scripsit in epistola prima, ideo debere abstrahi à vocabulo vnius operationis, ne videamur cum Eurychiano vnam naturam ponere in Christo: & rursùm à duarum operationum vocabulo, ne videamur cum Nestorio duas ponere: *Ne, inquit, aut duarum operationum vocabulo uteremur, Nestorianos sectantes nos vana sapere arbitremur: nec certè si rursùm vnam operationem fatèdam esse censuerimus, stultam Eurychianistarum attonitis auribus dementiam fatèri putemur.*

Deinde in epistola secunda docens modum loquendi, & concilians opiniones: *Auferentes ergo, inquit, scilicet nouella adinventionis, non nos oportet vnam vel duas operationes definiendo prædicare; sed pro vna, quam quilibet dicunt, operatione, oportet nos, vnum operatorem Christum Dominum in vtriusque naturis veridicè confiteri. Et pro duabus operationibus, ablato gemina operationis vocabulo, ipsas potius duas naturas; id est, diuinitatis, & carnis assumptæ in vna persona vniuersi Filij Dei Patris inconfuse, indiuisè, atque inseparabiliter nobiscum prædicare propria operantes. Hac ibi, quæ certè non nisi laudari possunt.*

At paulò infra apertè prædicat vnam tantùm voluntatem his verbis: *Vnde Et vnam voluntatem fatemur Dominum nostri Iesu Christi. RESPONDEO;* eo loco Honorium loquutum esse solum de humana natura, ac dicere voluisse, non fuisse in homine Christo duas pugnantes voluntates, vnam carnis, alteram spiritus, sed vnam tantùm, nimirum spiritus. Caro enim in Christo nihil absolutè apperebat contra rationem. Hæc autem esse mentem Honorij, planum est ex ratio-

ne, quam reddit. Sic enim ait: *Vnde & vnam voluntatem factemur Domini nostri Iesu Christi, quia profectò à Diuinitate assumpta est nostri natura, non culpa; illa profectò, quæ ante peccatum creata est, non quæ post prauaricationem vitiatæ.* Hæc ratio nulla est, si adferatur ad probandū in Christo Deo & homine vnam tantū esse voluntatem: efficacissima autem est, si inde probandum sit, non fuisse in Christo homine contrarias voluntates carnis & spiritus. illa enim contrarietas ex peccato nata est: Christus autem sine peccato humanam habet naturam.

Deinde, quia poterat aliquis obiicere illa loca Euangelij: *Non Veni facere voluntatem meam. Et: Non quod ego volo, sed quod tu.* vbi videtur Christus, vt homo, habuisse contrarias voluntates; nimirum vnam malam, quæ volebat non pati; alteram bonam, quæ volebat non impleri priorem illam voluntatem suam, sed impleri contrariam, quæ erat conformis Dei voluntati. Respondet HONORIUS paulò infra: *Est, inquit, scriptum; Non Veni facere voluntatem meam, sed eius, qui misit me, Patris: & Non quod ego volo, sed quod tu vis Pater, & alia huiusmodi. Non sunt hæc diuersa voluntatis, sed dispensationis humanitatis assumpta. Ista enim propter nos dicta sunt, quibus dedit exēplum, & sequamur vestigia eius; pius Magister discipulos imbuens, & non suam vnusquisq; nostrum, sed potius Domini in omnibus præferat voluntatem.* hoc est, non habuit Christus contrarias voluntates, ita vt opus illi fuerit, vnam vincere ac mortificare. Sed ita loquitur, ac si haberet contrarias voluntates, vt nos doceat mortificare propriam voluntatem, quæ sæpe aduersus Deum rebellare nititur.

Et confirmatur testimonio grauissimo S. MAXIMI, qui tempore Honorij vixit. Is enim scripsit Dialogum contra Pyrrhum Sergij successorem, qui adhuc est in Bibliotheca Vaticana. In eo Dialogo introducit Pyrrhum hæreticum, proferentem pro se testimonium Honorij: deinde respondet ipse, Honorium semper fuisse Catholicum; & probat cū aliunde, tum ex testimonio Secretarij ipsius Honorij, qui epistolas illas scripserat ab Honorio dictatas, quem Secretarium tunc adhuc superstitem fuisse dicit. Testabatur autem Secretarius mentem Honorij non fuisse vnquam, negandi
duas

duas in Christo voluntates; & si quando videtur duas negare, id esse intelligendum de duabus contrariis & pugnantibus in eadem humana natura, quæ in nobis ex peccato inveniuntur, quod in Christo non fuit. Sed ipsa verba S. Maximiani scribamus.

PYRRHVS. *Quid tu habes quod respondeas de Honorii literis suis, quas ad Sergium superioribus temporibus scripsit. Vnicam planè voluntatem Domini nostri Iesu Christi professus est?* MAXIMVS. *Vtra harum literarum Serior, certior interpretatio habenda est, eiusne scriba, qui nomine Honorii illas scripsit, presertim cum idem adhuc superstes sit, cuius virtutis splendore, & religionis disciplina, totius Occidentis partes ornarit; an Constantinopolitanorum civium, qui nisi quod ipsis libet, loquuntur?* PYRRHVS. *Verius esse scripsit.* MAXIMVS. *At is ad Imperatorem Constantium de illa epistola, iussu Ioannis Pontificis, scripsit. Sane quoniam nam Domini nostri voluntatem diximus, non est accipienda, quasi de duabus diuina & humana nature dictum voluntatibus, sed humana tantum. Cum enim Sergius scripsisset predicare quosdam duas esse Christi voluntates contrarias: nos rescripsimus, Christum duas voluntates contrarias non habere.*

Denique, cum in tota epistola Honorius contendat, non esse dicendam in Christo Deo & homine vnã, nec duas voluntates, quomodo ipse sui oblitus tam aperte manifestetur? non igitur vnã esse dixit, Dei & hominis; sed vnã solius hominis, vt & verba sequentia, & Secretarius testantur. Habemus igitur, in ipsis epistolis nullum esse errorem.

Ad SECVNDVM dico; sine dubio Honorij nomen in eos, qui damnantur à VI. Synodo, insertum esse ab armis Romanæ Ecclesiæ, & similiter quidquid aliud ibi dicitur contra Honorium. Hoc probò; PRIMO, quia hoc testatur Anastasius Bibliothecarius in historia sua ex Theophane Historico Græco.

SECVNDO, quia erat consuetudo Græcorum ferè ordinaria, corrumpendi libros. Nam (vt diximus) in hac ipsa VII. Synodo, act. 12. & 14. deprehenderunt plurimas corruptiones in hæreticis factas in V. Concilio. Et Leo in epist. 83. ad Flavianos, conqueritur de Græcis, quòd epistolam suam ad Flavianum, se adhuc viuentem, corruerint. GREGORIVS lib. 5. c. 20.

pist. 14. ad Narsen, asserit, Constantinopolitanos corrupisse Synodum Chalcedonensem, & idem se suspicari de Ephesina. Et addit, codices Romanorum longè esse veraciores, quàm Græcorum: *Quoniam, inquit, Romani sicut non acumina, ita nec imposturas habent.*

Denique, NICOLAUS I. in epistola ad Michaëlem, remittens Imperatorem ad epistolam Adriani I. *Si tamen, inquit, non falsata more Græcorum, sed sicut à sede Apostolica missa est, penes Ecclesiam Constantinopolitanam, hactenus conseruatur.* Nec sine causa hoc dixit: nam quæ ipse allegat in epistola ad Phorium, ex epistola Adriani ad Tharasium, non habentur in illa ipsa epistola, vt legitur in VII. Synodo. Detraherunt enim Græci eum locum, quia contra honorem Tharasij faciebat. Si ergo corruerunt Græci III. IV. V. & VII. Synodum, quid mirum si etiam VI. corruerint? Præsertim cum constet paulò post VI. Synodum conclusam, iterum ascendisse Constantinopolim multos Episcopos, & edidisse Trullanos canones, quorum Episcoporum non alius scopus videretur fuisse, quàm taxandi & reprehendendi Romanam Ecclesiam.

TERCIO; quia non poterat Concilium damnare Honorium tanquam hæreticum, nisi pugnaret cum epistola S. Agathonis; immò etiam secum, & planè contradictoria assereret. Nam Agatho Papa in epist. I. ad Imperatorem, quæ lecta est in ipso Concilio, sessione 4. sic ait: *Hæc est vera fidei regula, quam & in prosperis, & in aduersis & inuaciter tenuit, atq; defendit hæc spiritalis mater & vestri tranquillissimi imperij, Apostolica Christi Ecclesia; quæ per Dei omnipotentis gratiam à tramite Apostolica traditionis nūquam errasse probabitur, nec hæreticis nouitatibus deprauata succubuit: sed, vt ab exordio fidei Christiana percepit ab auctoribus suis Apostolorum Christi Principibus, illibata sine tenus permanet, secundum ipsius Domini Saluatoris diuinam pollicitationem, quam suorum discipulorum Principi in sacris Euangelis fatus est; Petre, Petre, inquit, ecce Satanas expetuit vos, vt cribraret sicut triticum, ego autem rogavi pro te, vt non deficiat fides tua, & tu aliquando conuersus, confirma fratres tuos. Consideret itaque vestra tranquilla clementia, quoniam Dominus & Saluator omnium, cuius fides est, qui fidem Petri non defecuram*

Eturam

*Etiam promisit, confirmare eum fratres suos ad Romanam
Apostolicos Pontifices mea exiguitatis prædecessores suos
semper, cunctis est agnitum.*

Vbi NOTA, Agathonem non solum dicere fidem in
Petri non defecisse, nec posse deficere; & proinde non posse
Pontificem, ut Pontificem, aliquid contra fidem decreverit
sed etiam omnes suos prædecessores, quorum vnus est Honorius,
semper restitisse hæresibus, & confirmasse fratres in
fide. Et infra, posteaquam enumerauerat Agatho hæreticos
Monothelitas, Cyrum, Sergium, Pyrrhum, Paulum, Petrum,
& Theodorum, ait: *Eximenda proinde, ac summis conatibus
liberanda est sancta Dei Ecclesia de talium Doctorum erro-
ribus; ut Euangelicam atque Apostolicam Orthodoxam fidei
etiam, que fundata est super firmam petram beati
Petri Apostolorum Principis Ecclesia, qua eius gratia
presidio ab omni errore illibata permanet, omni
numero, Cleri, ac populorum nobiscum consistatur ac
cet.* Hæc epistola à toto Concilio probata est, ac ubi
ubi dicunt Patres, non tam Agathonem, quam D. Petrum per
Agathonem loquutum.

Ex his ergo sic argumentor; Si Honorius fuit hæreticus
Monothelita, qua fronte Agatho de hac ipsa hæresi scribit,
scribit, nullum suorum prædecessorum vnquam errasse; &
cùm Ecclesiæ ceteræ erroribus suorum Præfulum, & ceteros
fuerint, solam Romanam permanisse illibatam? Dicitur
si Concilium fatetur, Petrum per Agathonem loquutum
dixisse; Romanos Pontifices semper confirmasse fratres
in fide, & hæresibus nunquam succubuisse; qua temeritate
idem Concilium in singulis ferè actionibus dicit anathematizari
Honorio hæretico? Ergo necesse est, vel Concilium esse
falsum; vel epistolam Agathonis, vel Concilium secum, & cetera
Agathone pugnare: sed hoc vltimum nemo vnquam alicui
ne hæretici quidem: de secundo non fuit vnquam vlla
concordia; ergo necesse est tenere primum.

Ad hoc argumentum NILVS respondere conatur, sed
contra: Fortè, inquit, Agatho motus est, tum eo quod ratio
rationis tunc id postulauit, sicut saepe fit, ut si a scribere,
quod reuera rarius illa Ecclesia à vero aberrauerit. Hæc

At postulabat quidem ratio quæstionis, vt de sua auctoritate, & suorum prædecessorum laudibus aliquid diceret Agatho: sed num postulabat, vt impudentissimè mentiretur? Et nunquid non erat impudentissimum mendacium, quod ait Agatho, omnes suos prædecessores semper hæreticis restitisse: si Honorius illa ipsa hæresi, de qua tunc loquebatur, contaminatus fuerat? Nec satis est, rariùs errasse Romanam Ecclesiam, vt verè dici possit, nunquam errasse. Sed audiamus cetera: *Alioqui*, inquit Nilus, *se sic simpliciter, ac sine omni exceptione verum esset (nullum Romanorum Pontificum errasse) quomodo illud dictum constaret; Omnes declinauerunt, ac noxij facti sunt: non est qui faciat bonum, non est &sq; ad vnum?*

Egregiam sanè rationem, quasi Dauid de fide, & non de moribus loquatur. Non ait Psalmus; Non est qui bene credat, sed: *Non est qui faciat bonum: Nam in multis offendimus omnes*, ait Iacobus. Alioqui, si de fide ageretur, oporteret etiam Paulum, & Ioannem, & omnes Apostolos errare potuisse, etiam post acceptum Spiritum sanctum.

Pergit Nilus: *Possit & illud hic rectè dici, Agathonem de præteritis temporibus esse loquutum, quòd in illis Romana Ecclesia non errauerit; non de futuris, quòd eam vnumquam errare sit impossibile.* At HONORIVS, bone Nile, in præteritis temporibus fuerat. Præcessit enim multis annis Agathonem. & deinde Agatho nonne de futuro ait, fidem in sede Petri nunquam defecturam?

Addit postremò Nilus: *Cerrè ante VI. Synodum ea Agatho scripsit, nec ea tunc adhuc satis cognorat, de quibus VI. egit Synodus. Non valde quoq; mirum esset, si sancta illa Synodus ea perspexisset, qua vnus solus vir non satis cernere potuisset.* Hæc ille.

At si ita est, errauit igitur Agatho ex ignorantia. Cur ergo tota Synodus act. 8. & 18. illam epistolam approbat, vt à sancto Petro scriptam? Quid hoc est aliud, quàm dicere, tantam Synodum aut errorem approbasse, aut ipsam secum apertè pugnasse: vt illud omittam, nulli omnino melius cognita fuisse Honorij dogmata, quàm Agathoni; cum illa ipsa caussa ab Ioanne IV. Theodoro, Martino, aliisque prædecessoribus Agathonis, & Honorij successoribus sæpius examinata fuisset.

QVARTO

QUARTO, probatur ex epistola NICOLAI ad Michaelem, ubi Nicolaus de Romanis Pontificibus ait: *Hoc enim tenuis saltem rumor aspersit, aliquando cum prava sapientibus sapere; quanto minus concertare.* Hæc ille. At quomodo hoc verum est, si in publico, celeberrimo, frequentissimo generali Concilio sæpius acclamatum est, Honorio hæretico anathema?

QUINTO probatur; quia vel necesse est dicere, Concilium hoc, ubi Honorium damnat, depravatū fuisse ab æmulo; vel oportet asserere, hoc idem Concilium intolerabili errore & impudentia laborasse: ac hoc secundum ne hæretici quidem unquam dixerunt; ergo dicendum est illud primum. Non potuisse autem Concilium sine intolerabili impudentia & errore, damnare Honorium pro hæretico: inde constat, quod non habuit Concilium ullum indicium hæresis Honorij, nisi ex epistolis eius ad Sergium, ubi Honorius prohibet dicere vel duas in Christo operationes. At epistolæ illæ clarescunt & testantur, Honorium sensisse, & docuisse, duas esse in Christo operationes; & solū voluisse abstinere à nominibus *Vnius*, vel *Duarum*, ad scandalum tollendum, & contumaciam sedadam. Non potest autem damnari pro hæretico, qui rem ipsam confitetur, licet nomē iusta de causa ardeat vitandū, præsertim ante definitionē Ecclesiæ. Alioquin si Anonymus posset iam damnari pro hæretico, quoniam epistola ad Damasum censuit, non esse dicendas in Deo tres hypostasises, cuius contrarium postea non semel Ecclesia definiit.

Accedat postremò, quòd in Concilio Romano frequentissimo, quod celebratum est à S. Martino I. Papa & Martiano, ante sextam Synodum, de hac ipsa causa Monothelitarum, damnati sunt nominatim Sergius, Cyrus, Pyrrhus, & Paulus, Honorij autem nulla mentio facta est. Nec potest hoc ratiō acceptioni personarum, cum essent illi Episcopi sanctissimi viri, & præcipuè sanctus Martinus, qui Concilio præbentibus multò minùs tribui potest ignorantia aut obliuioni. Quomodo enim melius nouit res gestas Pontificum, quàm eorum successores? Si igitur Romana Synodus non damnauit Honorium, quæ habuit autographa epistolarum eius, & testes viros vobiscum & factorum ipsius; quomodo credibile est, seruasse Synodum id facturam fuisse ex solis epistolis?

Quod si aliquis adhuc non possit adduci, ut credat, corruptam esse VI. Synodum; is accipiat alteram solutionem, quæ est Ioannis à Turrecremata, lib. 2. de Ecclesia, cap. 93. qui docet; Patres VI. Synodi damnasse quidem Honorium, sed ex falsa informatione, ac proinde in eo iudicio errasse. Quamvis enim generale Concilium legitimum non possit errare, ut neque erravit hoc sextum, in dogmatibus fidei definiendis; tamen errare potest in quæstionibus de facto. Itaque tutò dicere possumus, hos Patres deceptos ex falsis rumoribus, & non intellectis Honorij epistolæ, immeritò cum hæreticis connumerasse Honorium.

DICES; ergone tu melius Honorij epistolæ intelligis, quam intellexerint tot Patres? **RESPONDEO;** non quidem à me, sed à Ioanne IV. Martino I. Agathone, & Nicolao I. summis Pontificibus, & à toto Concilio Romano sub Martino cōgregato, eas epistolæ melius esse intellectas, quam à Græcis in Concilio VI.

CVR igitur, inquires, legati Agathonis non reclamaverunt, cum Honorius damnaretur? **RESPONDEO;** id factum esse ad evitandum maius malum. Verebantur enim legati, si reclamarent, ne impediretur definitio rectæ fidei: & non posset tolli schisma, quod annis LX. iam durauerat. nam damnabatur in eo Concilio Patriarchæ multi Constantinopolitani, Alexandrini, & Antiocheni; quorum successores non facile acquiescissent, nisi etiam Honorius damnaretur, qui vnà cum illis accusatus fuerat. Atque hæc de secundo argumento.

Ad TERTIUM respondeo; Patres VII. Synodi sequutos esse Synodum sextam, & solùm reperinisse quod in ea legerant. Proinde deceptos fuisse ex sexta Synodo, quæ vel corrupta erat, vel per errorem Honorium damnauerat.

Ad QUARTUM respondeo; Adrianum cum Synodo Romana non apertè dicere, Honorium fuisse hæreticum, sed solùm, dictum ei fuisse anathema ab Orientalibus, quia de hæresi fuerat accusatus. Vbi videtur Adrianus idcirco dixisse ab Orientalibus anathematizatum Honorium fuisse; quia sciebat, ab Occidentalibus, id est, à Concilio S. Martini non fuisse anathematizatum. Addidit autem Adrianus, etiam in causa Honorij non fuisse ausos Orientales sententiam dicere in Honorium, nisi Romanæ sedis consensus præcessisset: quia

sciebat legatos Agathonis consensisse in damnationem Honorij, atque hæc quidem dicimus, si defendantur acta VI. Synodi, tanquam integra: nam si dicamus esse corrupta, respondendum erit, Adrianum deceptum fuisse ex depravatis illis actis VI. Synodi.

DICES; At certè crediderunt ista Concilia Papam errare posse, cum Honorium hæreticū fuisse crediderint. **RES-
PONDENDO**, credidisse solū eos Patres, Papam errare posse corruptum hominem; quæ est opinio probabilis, quam contraria videatur nobis probabilior. id enim est de quo accusetur Honorius, quod priuatis literis hæresim fouerit.

Ad **QVINTVM** dico; Canum bis errare in hoc argumento. **PRIMUM**, cum ait Agathonem anathema dixisse Honorio; nusquam enim hoc in epistolis Agathonis inuenitur. Sed Canus deceptus videtur ex summa Conciliorum, nam in hoc summa Conciliorum cōtra fidem ipsarum epistolarum habentur integræ in Conciliorum tomo secundo, sub nomine Honorij. **DEINDE** cum ait, hanc epistolam Agathonis scriptam esse ad Concilium sextum. Nō enim ad Concilium, sed ad Imperatorem scriptæ sunt ambæ Agathonis epistolæ.

Ad **SEXTVM** dico; epistolam Leonis ab iisdem esse corruptam, à quibus corrupta est sexta Synodus. Si quidem quæ illa pars quædam Concilij censetur, & cum ipso Concilio circumfertur. Vel certè Leo sequutus est iudicium legatorum Agathonis, ne disturbaret negotium iam confectum. Sed non tenemur nos magis unū Leonem sequi, quam tot alios Romanos Pontifices; præsertim in quæstione de facto, quæ illi dem non pertinet.

Ad **SEPTIMVM**; obiicio auctores auctoribus, plures recentioribus, & antiquiores recentioribus; nam in primis S. Maximus, qui tempore Honorij vixit, in Dialogo contra Pyrrhum; Theophanes Isaurus in historia, quæ citat Onuphium & Emanuel Calleca in libro, quem scripsit pro Latinis contra Græcos; Honorium semper Catholicum fuisse testantur. Deinde Photius etiam Græcus, & Romanæ Ecclesiæ infestus libello de septem Synodis, vbi ad VI. Synodum venit, damnatos fuisse, Cyrum, Sergium, Pyrrhum, Paulum, Petrum; at de Honorio nihil dicit tale. Similiter Zonaras in vita Constantini

stantini IV. referēs nomina damnatorum in VI. Synodo, Honorium omittit. Quod idem facit Paulus Diaconus in vita eiusdem Constantini IV. Denique historici Latini ferē omnes, vt Beda, Anastasius Bibliothecarius, Blondus lib. 9. decadis primæ, Nauclerus, Sabellicus, Platina, & alij Honorium Catholicum, & sanctum Pontificem faciunt.

Addidi autem etiam Bedam, etiam si Canus nolit. Nihil enim dubito, quin idem senserit, etsi in eius libro de sex ætatibus irrepserit nomen Honorij inter eos, qui recensentur damnati in VI. Synodo. Videtur enim aliquis sciolus addidisse nomen Honorij in libro Bedæ, eo quod in VI. Synodo ubique inueniatur cum nominibus Cyri, Sergij, &c. Nam quod Beda Honorium pro viro sancto habuerit, etiam post eius mortem, patet tum ex lib. 2. hist. Anglorum, cap. 17. 18. & 19. vbi sapius tanquam de optimo pastore de Honorio loquitur; tum ex vita S. Bertolfi Abbatis, vbi nunc beatum, nunc S. Honorium vocat, & inter alia sic ait: *Erat, inquit, venerabilis presul Honorius sagax animo, sigens consilio, doctrina clarus, dulcedine & humilitate pollens.* Et infra: *Præbuit optatum munus S. Papa patri memorato Bertolfo, priuilegia scilicet sedis Apostolica, quatenus nullus Episcoporum in præfato cœnobio quolibet iure dominari conaretur.* Hæc Beda de Honorio; quæ certè non diceret, si eum pro damnato hæretico habuisset, vt aduersarij volunt.

CAPVT XII.

De aliis septem Pontificibus.

MICESIMVS QVARTVS Romanus Pontifex inter eos, qui errasse dicuntur, est S. MARTINVS I. quem accusant Magdeburgenses Cent. 7. cap. 20. quod in epistola ad Amandum docuerit, non esse dādā veniam Presbyteris, vel Diaconis post ordinationem suam peccantibus, quæ videtur esse species quædam Nouatianismi.

RESPONDEO; Martinus non loquitur de venia peccatorum, sed de restitutione ad sacra ministeria. Vult enim Presbyteros & Diaconos grauiter peccantes deponi à gradu suo;